

byretter og landsretter. Et stort antal medlemmer af Retsplejerådets følgegruppe, der bl.a. består af berørte erhvervsorganisationer mv., og Sø- og Handelsretten selv har imidlertid over for Retsplejerådet givet udtryk for, at det for Sø- og Handelsrettens anseelse i erhvervslivet er meget væsentligt, at rettens afgørelser i domssager kan appelleres direkte til Højesteret. Retsplejerådet deler ikke følgegruppens og Sø- og Handelsrettens frygt med hensyn til rettens anseelse, hvis den direkte appel til Højesteret afskaffes, men har alligevel under hensyn hertil fundet det rigtigst at overveje forslag, der bevarer den frie direkte appeladgang til Højesteret uændret.

Retsplejerådet har på denne baggrund udarbejdet et forslag, der fuldt ud bevarer den frie appeladgang til Højesteret, men under hensyn hertil til gengæld indeholder væsentlige ændringer i Sø- og Handelsrettens saglige og stedlige kompetence. Retsplejerådets konkrete forslag er udarbejdet på grundlag af et diskussionsoplæg fra Advokatrådet og i lyset af et forslag, som Sø- og Handelsretten har udarbejdet med udgangspunkt i Advokatrådets oplæg.

Retsplejerådet foreslår således, at Sø- og Handelsretten videreføres under navnet Handelsretten som en specialdomstol for visse civile sager i første instans, hvis afgørelser i domssager kan appelleres umiddelbart til Højesteret. Det foreslås, at Handelsrettens stedlige kompetence i domssager udvides til hele landet, men at rettens saglige kompetenceområde samtidig indskrænkes.

Retsplejerådet foreslår, at Handelsretten får umiddelbar kompetence til at behandle erhvervsrelaterede sager inden for et afgrænset område, der navnlig omfatter internationale erhvervsager og en række immaterialretlige sager. Navneændringen er affødt af, at Handelsretten efter Retsplejerådets forslag ikke skal behandle søforklaringer og søstraffesager.

Retsplejerådet foreslår, at Handelsretten desuden får kompetence til at behandle erhvervsrelaterede principielle sager, der henvises fra byretten efter anmodning fra en part. Dette forslag er i overensstemmelse med rådets forslag om, at principielle sager efter anmodning fra en part skal kunne henvises til behandling i landsretten i første instans, jf. herom pkt. 3.2.1 ovenfor, og det indebærer, at en erhvervsag afhængig af parternes ønsker kan henvises enten til landsretten eller til Handelsretten.

Kerneområdet for Handelsretten bliver således efter Retsplejerådets forslag dels internationale erhvervsager, dvs. sager med grænseoverskridende aspekter, hvor kendskab til internationale erhvervsforhold har væsentlig betydning, dels principielle erhvervsager.

Sager vedrørende patenter og brugsmønstre behandles i dag ved landsretten, men ville efter den instansordning, som Retsplejerådet har foreslået, fremover umiddelbart henhøre under byretterne. Henset til sagernes særlige karakter og beskedne antal finder Retsplejerådet det imidlertid naturligt at henlægge disse sager til Handelsretten, der dermed kan blive central instans for en række immaterialretssager.

Retsplejerådets forslag indebærer endvidere, at alle offentlige *straffesager*, der i dag behandles ved Sø- og Handelsretten, overgår til byretterne. Efter Retsplejerådets opfattelse bør dette være en naturlig følge af, at den direkte appel til Højesteret bevares, idet skyldsspørgsmålet ikke kan prøves i Højesteret. Ud fra de samme principielle overvejelser, som ligger bag rådets forslag om at indføre nævningebehandling i byretten, jf. pkt. 9 nedenfor, finder Retsplejerådet, at skyldsspørgsmålet også i de straffesager, som i dag behandles af Sø- og Handelsretten, bør kunne prøves i to instanser.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 205-211.

3.2.2.2. Justitsministeriet er i det væsentlige enig i Retsplejerådets synspunkter.

Justitsministeriet er enig i, at den foreslåede ændring af sagsfordelingen mellem byretter og landsretter i sammenhæng med de regler om kollegial behandling af civile sager og øget brug af sagkyndige meddommere, som Retsplejerådet også har foreslået, jf. pkt. 4 nedenfor, grundlæggende taler for at gøre Sø- og Handelsretten til en specialbyret, hvis afgørelser kan appelleres til landsretten.

I forbindelse med høringen over betænkning nr. 1401/2001 er der desuden blevet peget på, at Retsplejerådets forslag om, at erhvervsager af principiel karakter skal kunne henvises fra byretten til behandling ved Handelsretten i første instans, kan have den uheldige konsekvens, at et betydeligt retsområde generelt går uden om landsretterne, selv om landsretterne bør være domstolens praktisk vigtigste instans med hensyn til at skabe og udbygge retspraksis. Det har også været anført, at Retsplejerådets forslag fører til en overlappende kompetence for landsretterne og Handelsretten i erhvervsager af principiel karakter.

Justitsministeriet finder imidlertid, at Retsplejerådets forslag i det væsentlige er et hensigtsmæssigt kompromis under hensyn til det meget stærke ønske fra erhvervslivets organisationer mv. om at bevare en fri appeladgang til Højesteret.

Det har i forbindelse med høringen over betænkning nr. 1401/2001 været anført, at flere sagskategorier burde henlægges til Handelsretten, herunder f.eks.